

Сборник съдебна практика

Дело T-612/17

**Google LLC, по-рано Google Inc.,
и
Alphabet, Inc.
срещу
Европейска комисия**

Решение на Общия съд (девети разширен състав) от 10 ноември 2021 година

„Конкуренция — Злоупотреба с господстващо положение — Обикновено търсене и специализирано търсене на продукти в интернет — Решение за установяване на нарушение на член 102 ДФЕС и на член 54 от Споразумението за ЕИП — Злоупотреба посредством лостов ефект — Конкуренция, основана на качествата, или антиконкурентна практика — Условия за достъп на конкурентите до услуга на предприятие с господстващо положение, чието използване не може ефективно да бъде заменено — Фаворизирано показване от предприятието с господстващо положение на резултатите от собствената му услуга за специализирано търсене — Последици — Необходимост да се изготви алтернативен сценарий — Липса — Обективна обосновка — Липса — Възможност за налагане на глоба при определени обстоятелства — Насоки относно метода за определяне на размера на глобите — Правомощие за пълен съдебен контрол“

1. *Жалба за отмяна — Контрол за законосъобразност — Критерии — Приети от Комисията решения в областта на конкуренцията — Фактори, които следва да се вземат предвид — Доказателства, които предхождат или следват по време обжалваното решение — Доказателства, които са представени в рамките на административната процедура, или, за първи път, в рамките на съдебното производство по обжалване — Включване (членове 101, 102, 261 и 263 ДФЕС)*

(вж. т. 129—131)

2. *Право на Европейския съюз — Принципи — Основни права — Презумпция за невинност — Производство в областта на конкуренцията — Приложимост (член 48, параграф 1 от Хартата на основните права на Европейския съюз)*

(вж. т. 132)

3. *Конкуренция — Административно производство — Решение на Комисията за установяване на нарушение — Доказване на нарушението и на неговата продължителност в тежест на Комисията — Обхват на тежестта на доказване —*

Решение, което се основава на достатъчно доказателства за наличието на нарушението — Доказателствени задължения на предприятията, оспорващи наличието на нарушение
(член 102 ДФЕС)

(вж. т. 133 и 134)

4. *Жалба за отмяна — Компетентност на съда на Съюза — Тълкуване на мотивите на административен акт — Граници*
(членове 263 и 264 ДФЕС)

(вж. т. 135)

5. *Господстващо положение — Злоупотреба — Понятие — Обективно понятие, отнасящо се до поведението, което е от естество да въздейства на структурата на пазара и вследствие на което се преняства поддържането или развитието на конкуренцията — Задължения на предприятието с господстващо положение — Конкуренция, основана само на качества*
(член 102 ДФЕС)

(вж. т. 150—157)

6. *Господстващо положение — Злоупотреба — Лостов ефект — Господстващо положение на пазара на обикновеното търсене в интернет — Практики, поставящи в благоприятно положение сравнителя на продукти на предприятието с господстващо положение и в неблагоприятно положение конкурентните сравнители на продукти — Характер на злоупотреба — Критерий за преценка — Практики, съставляващи подобряване на качеството, което подобряване е част от основаната на качества конкуренция — Липса — Практика в съответствие с отвореността на инфраструктурата, стояща в основата на обикновената търсачка — Липса*
(член 102 ДФЕС)

(вж. т. 158—189 и 193—197)

7. *Съдебно производство — Встъпване — Непосочено от жалбоподателя основание — Недопустимост*
(член 40, четвърта алинея и член 53, първа алинея от Статута на Съда на Европейския съюз; член 142, параграф 3 от Процедурния правилник на Общия съд)

(вж. т. 191 и 192)

8. *Господстващо положение — Злоупотреба — Лостов ефект — Господстващо положение на пазара на обикновеното търсене в интернет — Практики, поставящи в благоприятно положение сравнителя на продукти на предприятието с господстващо положение и в неблагоприятно положение*

*конкурентните сравнители на продукти — Злоупотреба, различна от отказа за доставяне
(член 102 ДФЕС)*

(вж. т. 212—249, 285, 287, 290, 292, 314, 315 и 351)

9. *Господстващо положение — Злоупотреба — Понятие — Обективно понятие, отнасящо се до поведението, което е от естество да въздейства на структурата на пазара и вследствие на което се преняства поддържането или развитието на конкуренцията — Необходимост да се установи наличието на антиконкурентно намерение — Липса
(член 102 ДФЕС)*

(вж. т. 255, 257 и 262)

10. *Господстващо положение — Злоупотреба — Антиконкурентни последици — Господстващо положение на пазара на обикновеното търсене в интернет — Практики, поставящи в благоприятно положение сравнителя на продукти на предприятието с господстващо положение и в неблагоприятно положение конкурентните сравнители на продукти — Практики, които могат да имат антиконкурентни последици за пазара — Необходимост да се изготви алтернативен сценарий — Липса
(член 102 ДФЕС)*

(вж. т. 369, 372, 373, 376—378 и 419)

11. *Господстващо положение — Злоупотреба — Антиконкурентни последици — Доказателствена тежест върху Комисията — Достатъчен характер на потенциални последици — Господстващо положение на пазара на обикновеното търсене в интернет — Практики, поставящи в благоприятно положение сравнителя на продукти на предприятието с господстващо положение и в неблагоприятно положение конкурентните сравнители на продукти — Отражение върху засегнатите пазари — Цялостно намаляване на трафика от общите страници с резултати на предприятието с господстващо положение към конкурентните сравнители на продукти — Поведение на предприятието с господстващо положение, засягащо само една категория от неговите конкуренти — Липса на последици — Задължение за използване на критерия за равностойния по ефикасност конкурент — Липса
(член 102 ДФЕС)*

(вж. т. 382—394, 406, 414, 417, 438—443, 454, 501, 504—506, 523, 537, 538 и 541)

12. *Господстващо положение — Съответен пазар — Определяне — Двустранен пазар — Критерии за преценка — Пазар на специализираното търсене за сравняване на продукти в интернет, обхващащ сравнителите на продукти, без да се включват търговските платформи — Услуги, предназначени за различни видове употреба*

(член 102 ДФЕС; Известие 97/С 372/03 на Комисията)

(вж. т. 466—495)

13. *Господстващо положение — Злоупотреба — Господстващо положение на пазара на обикновеното търсене в интернет — Практики, поставящи в благоприятно положение сравнителя на продукти на предприятието с господстващо положение и в неблагоприятно положение конкурентните сравнители на продукти — Обективна обосновааност — Тежест на доказване*
(член 102 ДФЕС)

(вж. т. 551—555 и 560—567)

14. *Конкуренция — Глоби — Размер — Определяне — Право на преценка на Комисията — Съдебен контрол — Правомощие на съда на Съюза за пълен съдебен контрол — Обхват*
(членове 101, 261 и 263 ДФЕС; член 31 от Регламент № 1/2003 на Съвета; Съобщение 2006/С 210/02 на Комисията)

(вж. т. 605)

15. *Конкуренция — Правила на Съюза — Нарушения — Извършване умишлено или поради небрежност — Понятие — Предприятие, което не може да не знае, че поведението му е антиконкурентно — Отсъствие на предходно решение на Комисията относно сходно нарушение — Липса на последици*
(член 101 ДФЕС; член 23, параграф 2 от Регламент № 1/2003 на Съвета)

(вж. т. 608, 616 и 618)

16. *Конкуренция — Административно производство — Решение на Комисията за установяване на нарушение — Отсъствие на предходно решение на Комисията относно сходно нарушение — Нарушение на принципа на законоустановеност на нарушенията и наказанията — Липса — Обмисляне от Комисията, преди да пристъпи към установяването на нарушение, на възможността да приеме ангажименти от съответното предприятие — Липса на последици — Нарушение на принципа на защита на оправданите правни очаквания — Липса*
(член 101 ДФЕС; член 49 от Хартата на основните права на Европейския съюз; член 23, параграф 2 от Регламент № 1/2003 на Съвета)

(вж. т. 619, 628—630, 634 и 636—639)

Резюме

Общият съд отхвърля в основната ѝ част жалбата на Google срещу решението на Комисията, с което се установява, че предприятието е злоупотребило с

господстващото си положение, фаворизирайки собствения си сравнител на продукти спрямо конкурентните сравнители на продукти.

Общият съд потвърждава наложената на Google глоба от 2,42 милиарда евро.

С решение от 27 юни 2017 г.¹ Европейската комисия констатира, че в 13 страни от Европейското икономическо пространство (ЕИП)² Google LLC е злоупотребило с господстващото си положение, което има на пазара на обикновеното търсене в интернет, фаворизирайки собствения си сравнител на продукти, представляващ специализирана услуга за търсене, спрямо конкурентните сравнители на продукти.

От една страна, Комисията счита, че резултатите от търсене на продукти, извършено чрез обикновената търсачка на Google, са позиционирани и представяни по-атрактивно при собствените резултати от сравнителя на продукти на Google, отколкото при резултатите, получени от конкурентните сравнители на продукти. От друга страна, последните резултати, които се появяват като обикновени генерични резултати (представени под формата на сини линкове), съответно е възможно да бъдат класирани от алгоритми за корекция по-назад на общите страници с резултати, за разлика от резултатите на сравнителя на продукти на Google. Чрез тази практика Google по същество намалява трафика, идващ от тези общи страници с резултати към конкурентните сравнители на продукти, увеличавайки същевременно този трафик към собствения си сравнител на продукти (наричана по-нататък „спорната практика“).

Според Комисията тази практика е породила антиконкурентни последици както на 13-те национални пазара на специализираното търсене за сравняване на продукти, така и на 13-те национални пазара на обикновеното търсене.

Тъй като съответно заключава, че е нарушена забраната да се злоупотребява с господстващо положение, предвидена в член 102 ДФЕС и член 54 от Споразумението за ЕИП, Комисията налага на Google глоба в размер на 2 424 495 000 евро, от които 523 518 000 евро солидарно с неговото дружество майка Alphabet, Inc.

Жалбата, подадена от Google и Alphabet срещу това решение, е отхвърлена в основната си част от Общия съд, който също така потвърждава размера на наложената глоба от Комисията.

Съображения на Общия съд

На първо място, що се отнася до антиконкурентния характер на спорната практика, според Общия съд констатацията, че предприятие — дори да е с мащаба на Google — има господстващо положение, сама по себе си не предполага никакъв упрек към съответното предприятие, дори то да планира да се разшири на съседен пазар. Член 102 ДФЕС всъщност забранява „злоупотребата“ с господстващо положение. Особената отговорност,

¹ Решение C(2017) 4444 final на Комисията от 27 юни 2017 година относно производство по прилагане на член 102 ДФЕС и член 54 от Споразумението за ЕИП (преписка AT.39740 — Google Търсене (Пазаруване)).

² Белгия, Чешката република, Дания, Германия, Испания, Франция, Италия, Нидерландия, Австрия, Полша, Швеция, Обединеното кралство и Норвегия.

която се носи в този контекст от предприятие с господстващо положение, трябва да се преценява с оглед на специфичните обстоятелства във всеки отделен случай, разкриващи отслабване на конкуренцията.

Предвид важността на трафика, генериран от обикновената търсачка на Google, за сравнителите на продукти, предвид поведението на потребителите, които обикновено се фокусират върху първите резултати, както и предвид значителния дял на „отклонения“ трафик и невъзможността той да бъде ефективно заменен, Общият съд приема, че спорната практика всъщност представлява различно третиране, което се отклонява от конкуренцията, основана на качествата, и е годно да доведе до отслабване на конкуренцията на пазара, което може да се окаже в противоречие с член 102 ДФЕС.

В този контекст Общият съд подчертава, че предвид универсалното предназначение на обикновената търсачка на Google, която е замислена, за да индексира резултати, включващи цялото възможно съдържание, открояването върху общите му страници с резултати само на един вид специализирани резултати, а именно неговите, предполага някаква форма на аномалност.

Общият съд освен това посочва, че макар общата страница с резултати на Google да има характеристики, които я доближават до разбирането за „съществен ресурс“ в смисъл на абсолютно необходима услуга, за която няма реален или потенциален заместител, спорната практика се отличава по съставните си елементи от отказа за доставяне на съществен ресурс. Поради това анализът, развит от Съда в неговото решение Bronner³ относно такъв отказ, не може да се приложи в разглеждания случай.

Накрая, Общият съд отбелязва, че тъй като прилаганото от Google различно третиране се извършва според произхода на резултатите, а именно според това дали идват от неговия собствен сравнител, или от конкурентните сравнители, резултатите от конкурентните сравнители никога не могат да бъдат обект на третиране, което е сходно с това на резултатите от сравнителя на Google, що се отнася до тяхното позициониране и представяне. Така Google фаворизира собствения си сравнител спрямо конкурентните сравнители, а не най-добрия от резултатите.

На второ място, що се отнася до антиконкурентните последици, породени от спорната практика, Общият съд припомня, че злоупотреба с господстващо положение е налице, когато предприятието с господстващо положение, прибегвайки до способности, които са различни от ръководещите нормалната конкуренция, възпрепятства запазването на равнището на конкуренция или нейното развитие. В този контекст, за да установи нарушение на член 102 ДФЕС, Комисията не е длъжна да доказва, че съответните практики са имали реални последици, изразяващи се в отстраняване, тъй като е достатъчно да се докаже наличието на потенциални последици.

В това отношение Общият съд потвърждава заключението на Комисията, че спорната практика е можела да породи потенциално антиконкурентни последици на пазара на специализираното търсене за сравняване на продукти. Комисията по-специално установила, от една страна, че са налице конкретни последици за трафика, идващ от общите страници с резултати на Google, в ущърб на конкурентните сравнители на продукти и в полза на сравнителя на продукти на Google, и от друга страна, че трафикът

³ Решение от 26 ноември 1998 г., Bronner (C-7/97, EU:C:1998:569).

при конкурентните сравнители на продукти, идващ от тези страници, съставлява голяма част от общия им трафик и не може ефективно да бъде заменен от други източници, например рекламите (AdWords) или мобилните приложения, поради което е било възможно спорната практика да доведе до изчезване на конкуренти, спад на нововъведенията на пазара и по-малък избор за потребителите — обстоятелства, характеризиращи отслабване на конкуренцията.

Според Общият съд Комисията обаче не е доказала, че спорното поведение на Google е имало антиконкурентни последици, дори потенциални, за пазара на обикновеното търсене, поради което отменя констатацията за извършено нарушение само за този пазар.

Що се отнася до потенциалните антиконкурентни последици за пазара на специализираното търсене за сравняване на продукти, Общият съд освен това отхвърля твърдението на Google, че конкуренцията е продължила да бъде силна поради присъствието на търговски платформи на същия пазар, потвърждавайки анализа на Комисията, че тези платформи не извършват дейност на същия пазар.

Общият съд отхвърля и изтъкнатите от Google доводи, за да оспори констатацията, че поведението му съставлява злоупотреба. В това отношение Общият съд посочва, че макар да е възможно алгоритмите за класиране на генеричните резултати или критериите за позициониране и за представяне на специализираните резултати за продуктите на Google сами по себе си да съставляват подобрения на неговата услуга с проконкурентен характер, това обстоятелство не оправдава спорната практика, а именно неравното третиране на резултатите от сравнителя на продукти на Google и резултатите от конкурентните сравнители на продукти. Google освен това не е доказало, че са налице увеличения на ефикасността, които са свързани с тази практика и които биха компенсирали отрицателните ѝ последици за конкуренцията.

Накрая, след като извършва нова преценка на нарушението, Общият съд потвърждава размера на глобата, наложена от Комисията, отхвърляйки същевременно твърденията на Google, че спорното поведение е било анализирано за пръв път от Комисията с оглед на правилата за конкуренция и че в хода на процедурата се е съгласила да опита да разреши случая чрез поемането на ангажменти.

След като извършва собствена преценка на фактите, за да определи равнището на санкцията, Общият съд констатира, от една страна, че частичната отмяна на обжалваното решение, засягаща пазара на обикновеното търсене, не се отразява на размера на глобата, тъй като Комисията не е отчела стойността на продажбите на този пазар, за да определи основния размер на наложената глоба. От друга страна, Общият съд подчертава, че макар да отчита, че злоупотребата не е доказана на пазара на обикновеното търсене, той взема предвид и факта, че спорното поведение съставлява особено тежко нарушение и е следвано умишлено, а не поради небрежност.

В края на своя анализ Общият съд потвърждава размера на имуществената санкция, наложена на Google.